

Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών: Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία

Δρ. Ρήγας Τσιακίρης

Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος

Προϊστάμενος Τμήματος Εκτέλεσης Δασοτεχνικών Έργων
Δασαρχείο Ιωαννίνων, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
rtsiakiris@eedphm.ypern.gr, rigastsiakiris@gmail.com

20 Years of ANIMA.

Wildlife Rehabilitation: Looking Ahead

Η Αιτωλοακαρνανία είναι από τις σημαντικότερες περιοχές της ΝΑ Ευρώπης για τα αρπακτικά πουλιά: 36 από 37 είδη της ΕΕ απαντούν εδώ!

Αναβίωση αγροδασικών τοπίων την εποχή της κλιματικής αλλαγής

για τον άνθρωπο, την φύση και την τοπική οικονομία

ENoP
EUROPEAN NETWORK OF NATURE

Reviving Agroforestry landscapes in the era of climate change

for people, nature and local economy

ENoP
EUROPEAN NETWORK OF NATURE

Εμβληματικά αρπακτικά πουλιά σε αγροδασικά συστήματα

Αιθίως κλέιδας, πτηματοφάγος, εκτατική κτηνοτροφία, μωσαϊκό ενδιαιτημάτων

Ρήγας Τσιακίρης

Επιστημονικός συνεργάτης Πράσινο Ινστιτούτο
Ιερολαχτών 21, Νέα Σαλή, 45500 Ιωάννινα
rigastsiakis@gmail.com

© Γιάννης Ρουσσουλάκης | Χειρόγραφο στην Αιτωλοακαρνανία

- 91 -
Ρήγας Τσιακίρης | Εμβληματικά αρπακτικά πουλιά σε αγροδασικά συστήματα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καμία άλλη ομάδα ζώων δεν έχει τόσο πολύ συνδεθεί στο μυαλό μας με τα αγροδασικά τοπία όσο τα αρπακτικά πουλιά, ιδιαίτερα οι μεγαλόσωμοι γύπες και οι εμβληματικοί αετοί. Και αυτό δεν είναι καθόλου τυχαίο εξελικτικά αφού τέτοια τοπία, φυσικά ή ανθρωπογενή, συγκεντρώνουν στην Ευρώπη, ιδιαίτερα την άνοιξη και το καλοκαίρι, τη μεγαλύτερη ποικιλία αρπακτικών πουλιών του πλανήτη. Αναφορικά μάλιστα με τους πτηματοφάγους γύπες, που στο εγγύτερο παρελθόν αποτελούσαν την πολυπληθέστερη ομάδα αρπακτικών πουλιών του κόσμου, σήμερα η Ευρώπη θεωρείται η ήπειρος με την γρηγορότερη ανάκαμψή τους, καθώς αλλού απειλούνται με εξαφάνιση. Παρόλο που τα περισσότερα μεγαλόσωμα αρπακτικά πουλιά φωλιάζουν σε δέντρα, χρειάζονται ένα μωσαϊκό από "ανοιχτές" εκτάσεις για να εντοπίσουν τη λεία τους, σε τέτοια ποικιλία και αφθονία που να είναι αρκετή για τη διατήρηση εύρωστων πληθυσμών, είτε στον χώρο φωλιάσματος είτε στην περιοχή διαχείμασης. Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος που πολλά αρπακτικά πουλιά των αγροδασικών τοπίων μεταναστεύουν στις σαβάνες της Αφρικής.

Τα πτηματοφάγα αρπακτικά, καθώς συνδέονται άρρηκτα με την εκτατική κτηνοτροφία, είναι τα χαρακτηριστικότερα είδη των αγροδασολιβαδικών τοπίων

© Hristo Peshev | Όρνια, Φοράγι της Κρέσνα, Βουλγαρία

ENoP | Πράσινο Ινστιτούτο | Αναβίωση αγροδασικών τοπίων την εποχή της κλιματικής αλλαγής

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών: Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 07/07/2023

Από την εποχή του χαλκού, αρχαιολογικά στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι η μετακινούμενη κτηνοτροφία διαμόρφωσε τα σημερινά πολιτιστικά τοπία στα βουνά της Πίνδου: ΟΙ ΓΥΠΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΝΑΠΏΣΤΑΣΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΟΥΣ.

Δράσεις διατήρησης, απειλές και προκλήσεις σε λιβαδικά οικοσυστήματα εντός ΖΕΠ: το παράδειγμα των όρνινων (*Gyps fulvus*) στη Δυτική Ελλάδα

Ρ. Τσιακίρης¹, Κ. Στόρα², Α. Μπέτσας³, Γ. Ρουσόπουλος⁴

¹ Δασογχείο Ιωαννίνων, Μ. Κοροπούλη 62, Τ.Κ. 45455, Ιωάννινα, email: rigastiakiris@gmail.com & rtsiakiris@ardp-dm.gov.gr

² Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών, Πανεπιστημιούπολη, Τ.Κ. 45110, Ιωάννινα

³ Δωδώνη, 13, Τ.Κ. 45221, Ιωάννινα, ⁴ Αλιμάρια 40, Τ.Κ. 30200, Μεσολόγγι

Περίληψη

Τα όρνα (*Gyps fulvus*) αποτελούν παλαιότερα το κοντότερο και πλέον διαδεδομένο είδος μεγάλου αρπακτικού πουλιού της Ελλάδας. Ακολουθώντας τους όρους των νομών και σήμερα των μετακινούμενων κτηνοτρόφων, συχνά κατά μήκος των ποταμών, απαντούν από τα πεδινά λιβάδια στην περιοχή εκτεταμένων υδροτόπων και τα χερσαία βοσκότοια, ως τις θερμές βόσκους των μεγάλων υψομέτρων της Πίνδου. Πολυάριθμες αποικίες βρίσκονται κατά μήκος της οροσειράς, αλλά σήμερα μόνο τρεις διατηρούνται ακόμη, φιλοξενώντας λιγότερα από 15 συνολικά ζευγάρια. Μετά το τέλος της αναπαράγωγής, τα πουλιά αυτά διασκορπίζονται σε άγνωστες κατευθύνσεις στην οροσειρά της Πίνδου. Τυχαίες παρατηρήσεις δείχνουν ότι ο πληθυσμός αυτός προελαίει πουλιά και από βορειότερες χώρες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ένα όρνο που γεννήθηκε στη Κροατία, στο οποίο τοποθετήθηκε δορυφορικός πομπός στη βόρεια Ιταλία και που το 2013 επισκέφτηκε τα Ακαρνανικά Όρη, τον Μπούμιστο, τα Άγρια, τα Τρούμικρα και το Σπρωβούνι, κεντρίζοντας, συχνά σε θέσεις εγκαταλεημένων αποικιών όρνινων. Οι περιοχές αυτές έχουν χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ (Ζώνες Ειδικής Προστασίας, του δικτύου Natura 2000 για τη διατήρηση της ορνιθοπανίδας). Ωστόσο λόγω κυρίως της παράνομης χρήσης δηλητηριωμένων δολωμάτων με στόχο το έλεγχο των σαρκοτόπων θηλαστικών, πολλές ΖΕΠ έχουν χάσει τα εμβληματικά αρπακτικά τους, τον γυπαετό, το όρνο, τον ασπρόπυρκα και το χρυσόδα. Τα είδη αυτά συμπεριλαμβάνονται πλέον στο Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων. Ταυτόχρονα, δεκάδες αποικίες σιδηροπλάτων χωρίς οι Μελίτες, Περιβαλλοντικών Επαρτίσεων να αξιολογούν τη διεθνή σημασία της οροσειράς για τα αρπακτικά πουλιά. Κοινές ενέργειες για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε όλες τις ΖΕΠ με άξονα την μετακινούμενη εκτατική κτηνοτροφία, αποτελούν σήμερα επείγουσα προτεραιότητα. Δράσεις υποστήριξης της παραγωγής και προώθησης ποιοτικών κτηνοτροφικών προϊόντων μπορούν να συνδύσουν τη διατήρηση των εμβληματικών αρπακτικών πουλιών με την κλιόσια πολιτισμική κληρονομιά της περιοχής, μέρος της οποίας αποτελεί η δραστηριότητα της μετακινούμενης κτηνοτροφίας.

Λέξεις κλειδιά: αρπακτικά πουλιά, γύπτες, μετακινούμενη κτηνοτροφία, αποικιακό στάθμι

Εισαγωγή

Η νομαδική κτηνοτροφία, όπως ονομάζεται και στην Ελλάδα, αποτελεί τον κύριο παράγοντα που διαμορφώνει όχι μόνο το τοπίο τους, αλλά και μια προσαρμοσμένη σε αυτή βιοποικιλότητα υψοτόπων στην Μεσόγειο (Blodi 2006). Στην Ελλάδα, όπως και στα Βαλκάνια, εκατοντάδες κτηνοτρόφοι της Πίνδου με τα κοπάδια τους μετακινούνται από τα ορεινά λιβάδια προς τα χερσαία ακολουθώντας αργίους δρόμους, συχνά κατά μήκος των ποταμών (Marinković and Karadžić 1999, Ψυχγοιού 2008). Δεκάδες είδη άγριων ζώων σχετίζονται με τη μετακινούμενη κτηνοτροφία, χαρακτηριστικότερα εκ των οποίων οι γύπτες, που εξαρτώνται άμεσα από αυτή για την διατροφή τους. Πρόσφατες έρευνες αποδεικνύουν ότι η ύπαρξη μεγάλων πληθυσμών

Αποτελέσματα - Συζήτηση

Οι πτήσεις του μαρκαρισμένου όρνινου με προέλευση την Κροατία επιβεβαίωσαν την υπόθεση, που βασίζονταν μέχρι πρότινος σε τυχαίες παρατηρήσεις, ότι νεαρά άτομα από τα Βαλκάνια ακολουθώντας τον «έντοκο αεροδιάδρομο» διακινούνται στις ενεργές αποικίες όρνινων της Δυτικής Ελλάδας (Χιτζοχάκις and Τσιακίρης 2009). Αξιοσημείωτα, το άτομο αυτό αναζήτησε την τροφή του και στα κεντρικά της οροσειράς της νότιας Πίνδου το ορνιόπαρο και νωρίς το χειμώνα, δηλαδή πριν τα κοπάδια μετακινήσουν στα χερσαία τους (Εικόνα 1 και 2). Επισκέφτηκε μάλιστα όλες τις εγκαταλεημένες αποικίες της οροσειράς όπου και κοίρνασε επανεξιλεμένα (π.χ. Εμπεσός). Εκπαιστώμενος έτσι ότι ακολουθούσε άλλα άτομα του είδους του που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα και γυρνούν τις εποχιακές μετακινήσεις των κτηνοτρόφων, πιθανά προσεχόμενα από τις αποικίες των Ακαρνανικών που είναι και οι πλέον πολυάριθμες.

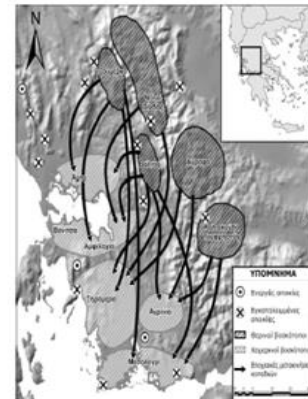

Εικόνα 1. Ενδοεθνικός χάρτης πτήσεων ενός μαρκαρισμένου όρνινου στη περιοχή έρευνας και κοινές φθινοπωρινές μετανοστευτικές διαδρομές (πίνακας δεδομένων) των Βαλκανικών πληθυσμών των όρνινων.

Η δεκαπενταετής έρευνά μας στη Δυτική Ελλάδα έχει αποδείξει ότι οι θέσεις των αποικιών όρνινων αποτελούν δύο διακριτές ομάδες: Οι αποικίες της πρώτης ομάδας χαρακτηρίζονται κατά μήκος της οροσειράς της Πίνδου κοντά στους ορεινούς βοσκοτόπους (Τρούμικρα, Σπρωβούνι, Κοκοβόλακα, Όρη Βάλτου, Εμπεσός). Όλες αυτές ορεινότερες πρόσφατα από την παράνομη χρήση δηλητηριωμένων δολωμάτων για έλεγχο της αύξησης του πληθυσμού των σαρκοτόπων θηλαστικών, όπως πιστοποιήσαν και οι περισσότεροι κτηνοτρόφοι της περιοχής. Οι υψοπέδες διατηρούνται ακόμη ενεργές κοντά στους ημιορεινούς βοσκοτόπους, τα χερσαία της κοιλάδας και των υδροτόπων του κάτω ποταμού Αζελίου, με κέντρο τα Ακαρνανικά όρη και τον Αρκαινό.

Σήμερα ολόκληρη η Δυτική Ελλάδα (μαζί με μία αποικία στα Όρη Παρομβιάς) φιλοξενεί λιγότερα από 15 συνολικά ζευγάρια όρνινων σε τρεις ενεργές αποικίες, εν και το χειμώνα συγκεντρώνονται ελάχιστα πάνω από 50 όρνα απεικονίζοντας, την ευρύτερη περιοχή ως

μία τις σημαντικότερες για το είδος στα Βαλκάνια. Οι περισσότερες από τις προαναφερθείσες περιοχές αποτελούν Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) διεθνούς σημασίας για την ορνιθοπανίδα και συμπίπτουν εποχιακά με τις περιοχές βόσκησης χυλαίων κτηνοτροφικών ζώων, είτε πρόκειται για θερινά λιβάδια είτε για χερσαία. Τα ανθρώπινα αυτά οικοσυστήματα διατηρήθηκαν για αιώνες από την εκτατική μετακινούμενη κτηνοτροφία που όμως φθίνει, ακολουθώντας τη γενικότερη τάση εγκατάλειψης της υπαίθρου στη Μεσόγειο.

Εικόνα 2. Ενδοεθνικός χάρτης μετακινήσεων κτηνοτρόφων προς τα δυτικά χερσαία (βασισμένος σε Ψυχγοιού κ.α. 1997) και θέσεις αποικιών όρνινων.

Ταυτόχρονα νέες χρήσεις της προωθούνται στις ορεινές περιοχές με κυριότερη την παραγωγή αποικιακής ενέργειας. Στην ενδοεθνική διαδρομή του μαρκαρισμένου όρνινου (βλέπε Εικόνα 3) εντοπίσαμε πάνω από 35 σημεία εγκατάστασης αποικιών σταθμών. Δυστυχώς όλες οι Μελίτες, Περιβαλλοντικών Επαρτίσεων που εξετάσαμε στην περιοχή μελέτης αποτυγχάνουν να αξιολογήσουν τη διεθνή εποχιακή σημασία της οροσειράς για τα αρπακτικά πουλιά (Τσιακίρης και Ρουσόπουλος 2011), ακινητοποιώντας, την συνεκτικότητα του δικτύου Natura 2000 και απειλώντας άμεσα την επιβίωση των όρνινων στην ευρύτερη περιοχή.

Πιστεύουμε ότι μόνο μέσω στοχευμένων κοινών και ορνιθόφιλων δράσεων ενιαίας διαχείρισης των λιβαδικών οικοσυστημάτων των ΖΕΠ, μέσω της μετακινούμενης εκτατικής κτηνοτροφίας, είναι δυνατόν να αποκατασταθούν οι πληθυσμοί των όρνινων στην ηπειρωτική Ελλάδα. Δράσεις υποστήριξης της παραγωγής και προώθησης ποιοτικών κτηνοτροφικών προϊόντων μπορούν να συνδύσουν τη διατήρηση αυτών των εμβληματικών αρπακτικών πουλιών με την κλιόσια πολιτισμική κληρονομιά της περιοχής και τη μετακινούμενη κτηνοτροφία, η οποία έχει κυρίως διαμορφώσει τα πολιτισμικά τοπία της ορεινής αυτής περιοχής της χώρας.

Οι γύπες ήταν τα πλέον εμβληματικά είδη στα Εθνικά Πάρκα της Ηπείρου κουβαλώντας μια σημαντική βιο-πολιτισμική κληρονομιά!

Author's personal copy

Biosyst (2016) 44:751–764
DOI 10.1007/s10745-016-9864-3

Bound Eagles, Evil Vultures and Cuckoo Horses. Preserving the Bio-Cultural Diversity of Carrion Eating Birds

Kalliopi Stara¹ · Lavrentis Sidreopoulos² · Rigao Tsikliris³

Published online: 9 November 2016

© Springer Science+Business Media New York 2016

Abstract Vultures and eagles are large and impressive raptors that have a special role in the symbolic lore of local communities worldwide. We examine species folk names, everyday aphorisms, place names, local stories, ceremonies and folklore in modern Greece to demonstrate ways local communities conceptualize emblematic raptor species. As populations of these species are reduced or become extinct, local knowledge about them also disappears. On the other hand, conservation campaigns are mainly restricted on vultures' sanitary services and coexistence potential, often overlooking intangible values that are more stable and deeply rooted in local culture. Traditional ecological knowledge, local values and perspectives should be incorporated in reconstructing raptor public awareness profiles by modern conservation science for effective participatory conservation policy for these endangered species worldwide.

Keywords Cultural Ecology · Greece · Raptor · Folklore · Ethno-ornithology · Egyptian vulture · Griffon vulture · Golden eagle · *Gypus fulvus* · *Neophron percnopterus* · *Aquila chrysaetos*

✉ Kalliopi Stara
kstara21@hotmail.com

¹ Laboratory of Ecology, Department of Biological Applications and Technology, University of Ioannina, University campus, Ioannina 45110, Greece

² Hellenic Ornithological Society Thessaloniki 55, Athens 10681, Greece

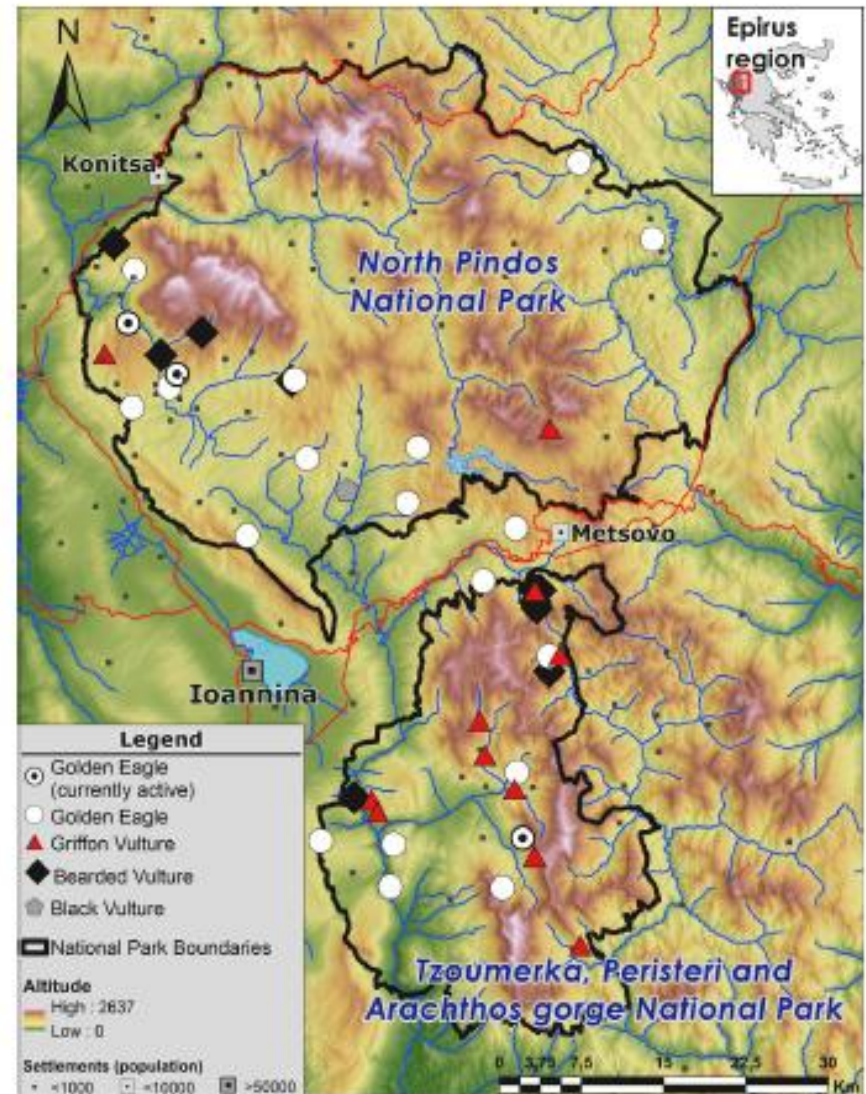
³ Forestry Service of Ioannina, M. Kotopoulou 62, Ioannina 45440, Greece

Introduction

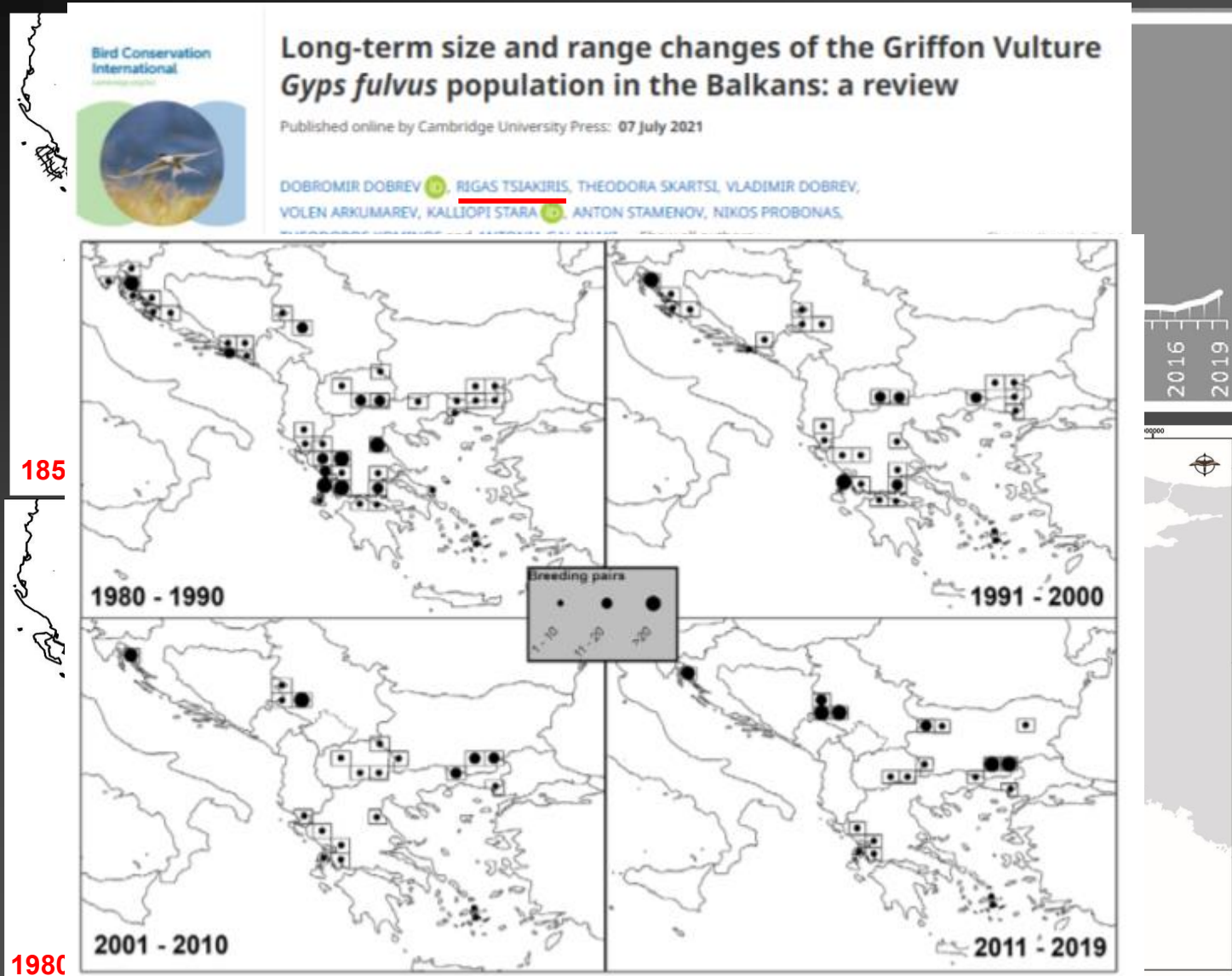
Until recently, most vulture species were common and widespread, well adapted to anthropogenic ecosystems and benefiting from human farming practices (Houston 2001; Olan and Matas-Tomis 2009). However, global declines in vulture populations are now widely reported, most prominently the Asian “vulture crisis” due to a lethally toxic veterinary drug (Prakash *et al.* 2000; Sekercioglu 2006). Multiple threats to these large raptors include poisoned baits, poaching, the decline of extensive livestock farming, EU laws relating to carcass and animal byproducts disposal, and large scale land use changes such as wind farm development (Green *et al.* 2004; Donazar *et al.* 2009; Margalida *et al.* 2010; Ogala *et al.* 2012). At the same time their charismatic features, such as their size and fascinating behavior, have led to wide support for projects designed to protect them, e.g., supplementary feeding and captive breeding for population reinforcement and reintroduction, combined with public awareness campaigns that focus mainly on their sanitary services or advertise them as ecotourism attractions (Buys *et al.* 2012; Cortés-Avizanda *et al.* 2016; Sergio *et al.* 2006).

Coexistence with humans has created an associated cultural history with positive symbolic values, such as sky burials in Tibet (Manning and Xu 2015) or Zoroastrian “towers of silence” in India and Persia (Cocker and Tipling 2013). However, some negative associations are highlighted by terms such as “vulture capitalist,” “leave them to the vultures” or “waiting like vultures,” while “vulture funds” are now circling the carcass of the Greek economy.

In continental Greece the dramatic declines that have led to all vulture species being listed as threatened (Handberg 2009) as well as the cultural significance of the raptors for rural communities motivated our research. We included the golden eagle in our study because of its close association with vultures in Greek culture. We present the rich cultural

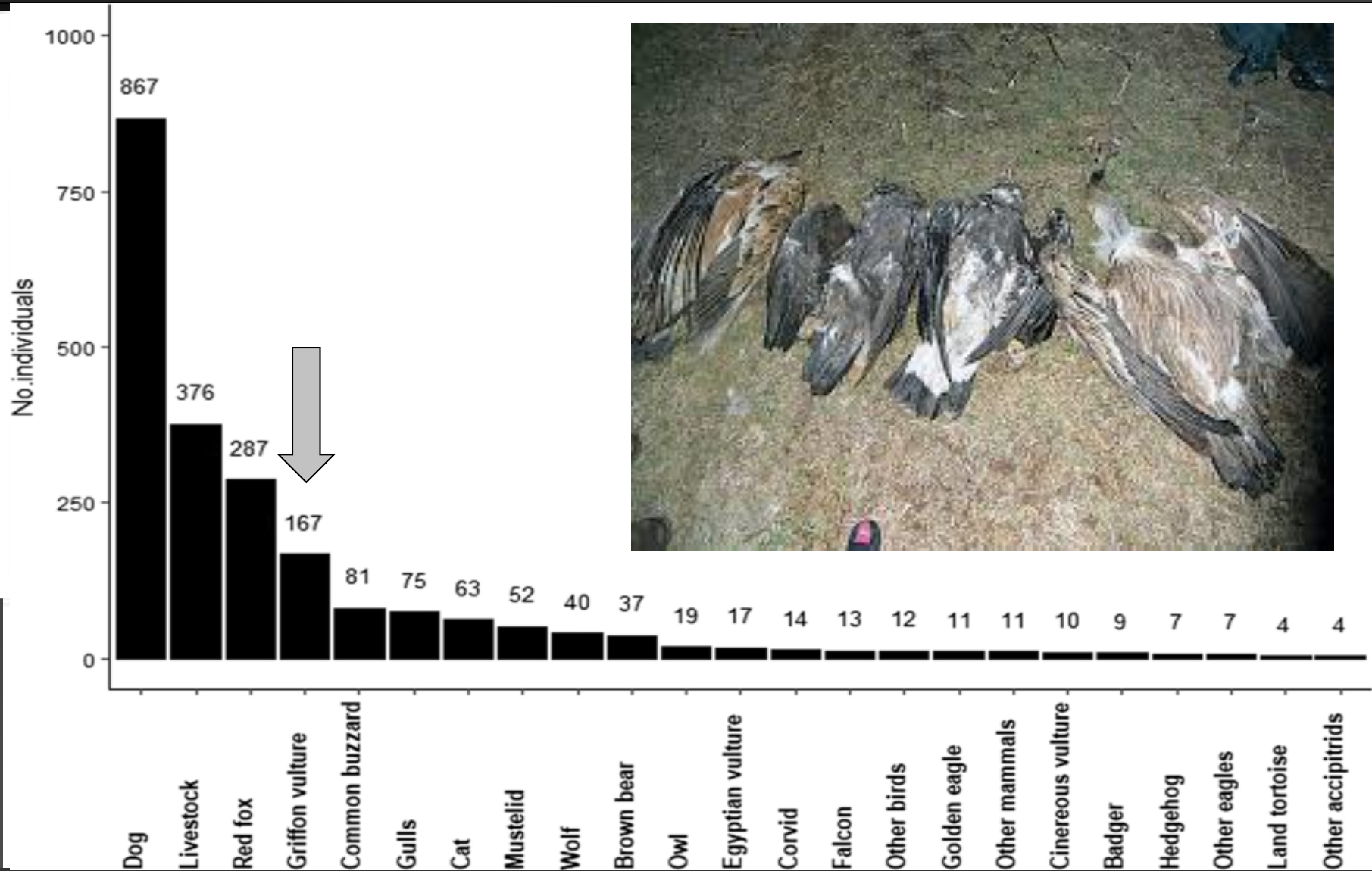

Ο πληθυσμός των όρνιων παρουσίασε μια καταστροφική μείωση στην ηπειρωτική χώρα, λιγότερο από 15-25 ζευγ. στην Δ. Ελλάδα

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών: Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 07/07/2023

Αιτία: η μάζιγα των παράνομων δηλητηριασμένων δολωμάτων για αδέσποτα, σαρκοφάγα θηλαστικά, αντιδικίες

Περιστατικά μεταξύ ετών 2000 & 2016 (Ntemiri et al. 2018)

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:

Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 07/07/2023

Λαμβάνοντας υπόψη το παράδειγμα της Κύπρου, μαθηματικά μοντέλα έδειξαν ότι έστω και μικρά επεισόδια μπορούν να εξαφανίσουν μικρές αποικίες όρνιων

eef European Ecological Federation

Web Ecology

ARTICLES SUBMISSION POLICIES PEER REVIEW EDITORIAL BOARD ABOUT

Article

Articles / Volume 21, Issue 2 / WE, 21, 79-93, 2021

Search

https://doi.org/10.5194/we-21-79-2021
© Author(s) 2021. This work is distributed under the Creative Commons Attribution 4.0 License.

Standard article | © ⓘ

Article Assets Metrics Related articles

18 Oct 2021

Models of poisoning effects on vulture populations show that small but frequent episodes have a larger effect than large but rare ones

[Rigas Tsiakiris](#), [John M. Halley](#), [Kalliopi Stara](#), [Nikos Monokrousos](#), [Chryso Karyou](#), [Nicolao Kassinis](#), [Minas Papadopoulos](#), and [Stavros M. Xirouchakis](#)

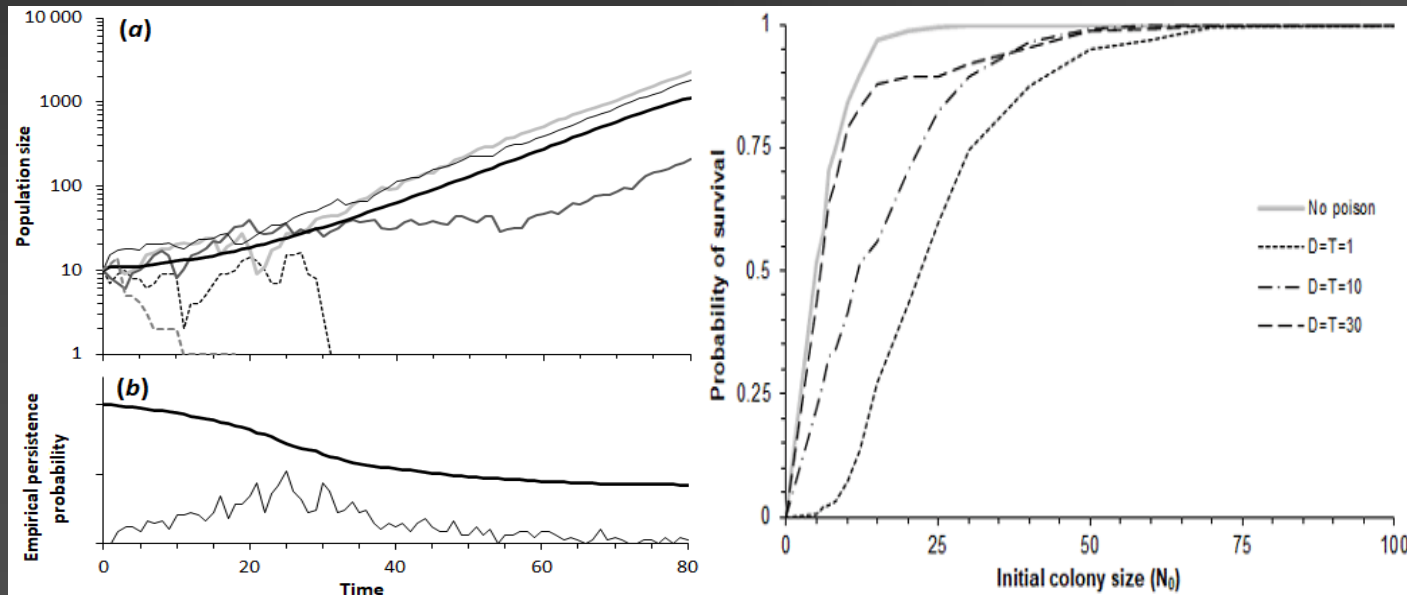
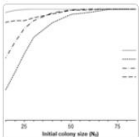
Download

- Article (476 KB)
- Full-text XML
- BibTeX
- EndNote

Short summary

Despite frequent media references about the mass poisoning of vultures, this study shows that...

Read more

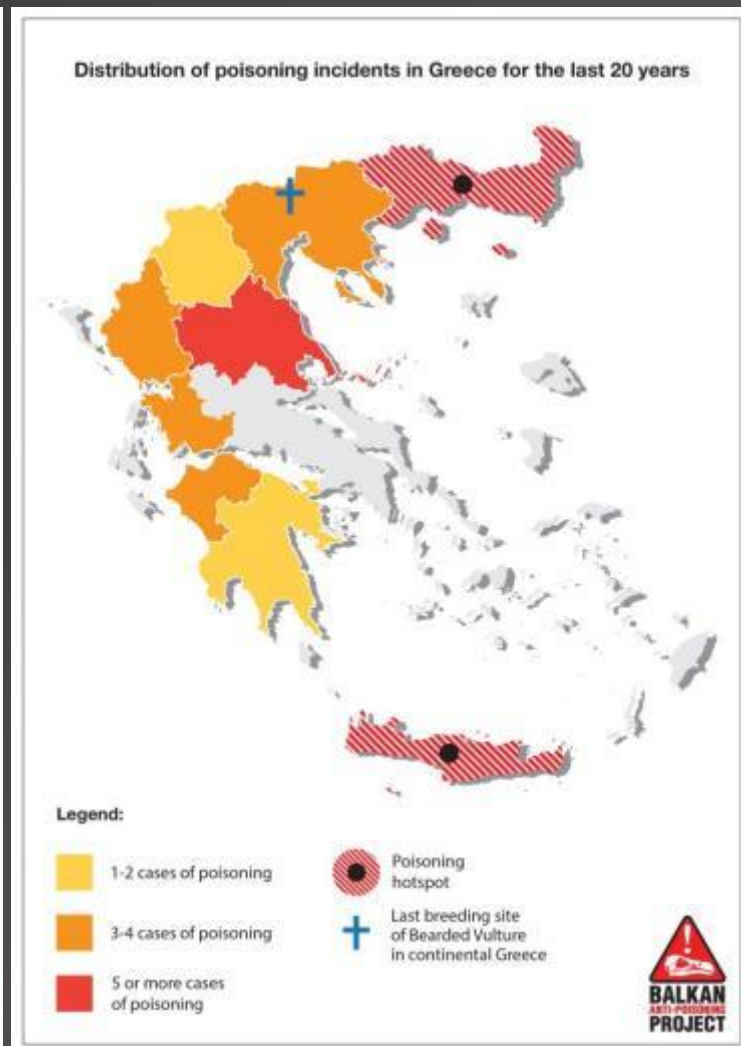
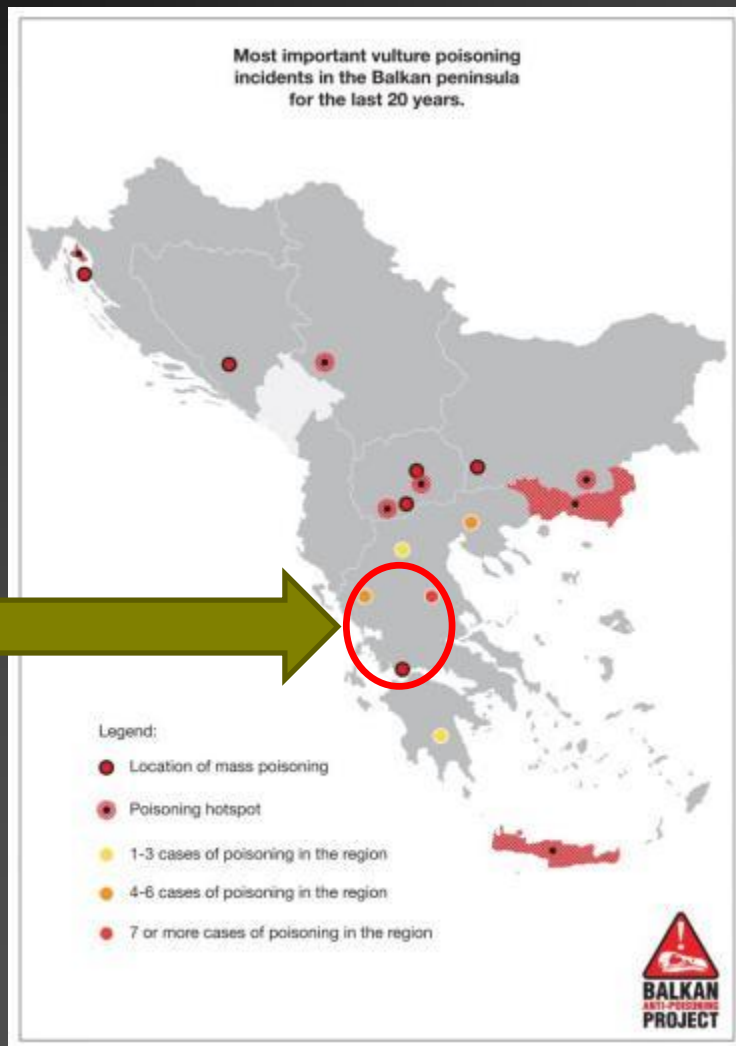

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών: Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 07/07/2023

Καθώς η έναρξη προγραμμάτων ενίσχυσης των πληθυσμών των γυπών σε βορειότερες χώρες ξεκίνησε δυναμικά το 2010, χρειάζονταν άμεση δράση για την αποκάλυψη πιθανών «γκρίζων» περιοχών που θα μπορούσαν να δυναμιτίσουν προγράμματα διατήρησης εκατομμυρίων της ΕΕ εκθέτοντας την χώρα μας διεθνώς!

Πάνω από
30 όρνια
υπολογίστηκε ότι
πέθαναν στην
Δυτική Ελλάδα
την τελευταία
δετία, ενώ
τουλάχιστον
άλλα 20 την
προηγούμενη

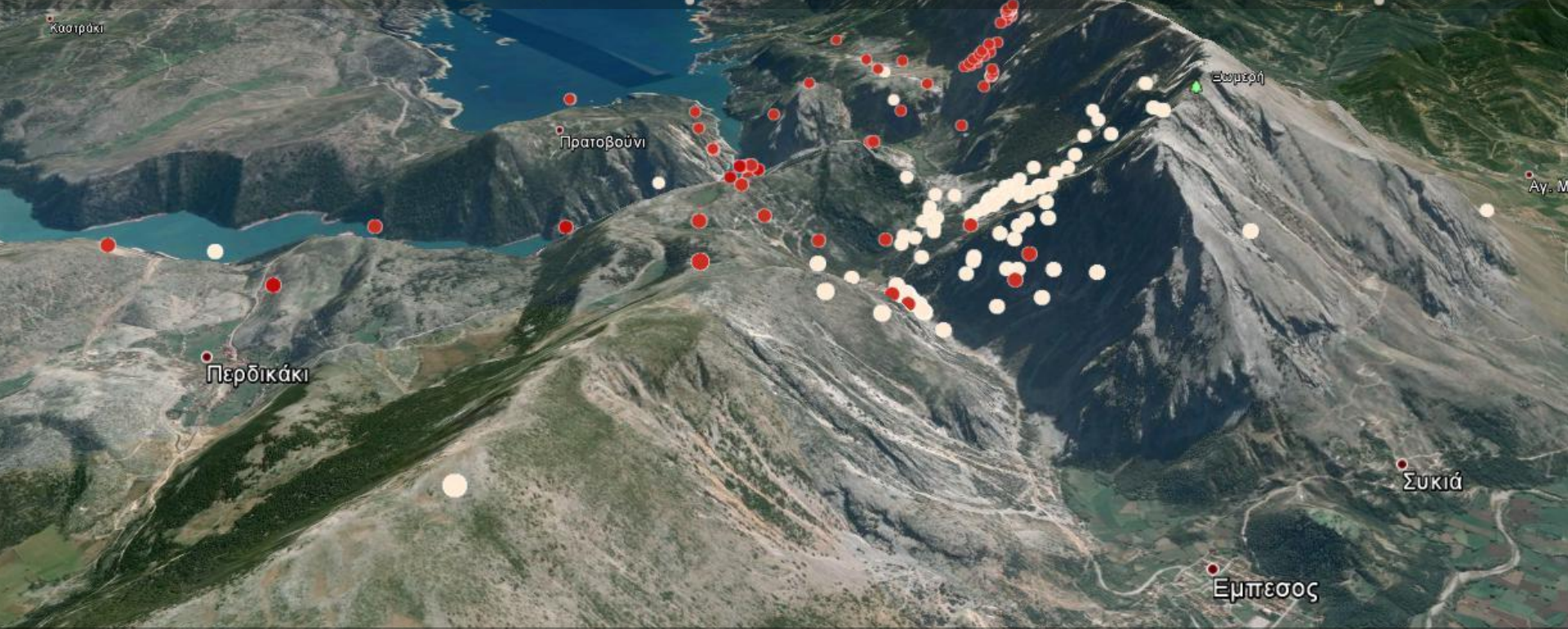

Το ΥΠΕΝ σε συνεργασία με τα Δασαρχεία Μεσολογγίου & Σουφλίου, την ANIMA, το Αττικό Πάρκο, τον Φορέα Διαχείρισης Μεσολογγίου-Αιτωλικού και τους Ορνιθοπαρατηρητές Μεσολογγίου τοποθετήθηκε δορυφορικός πομπός στο πρώτο όρνιο («Αλέξης») στην Δυτική Ελλάδα με δωρεά του FWFF και διεθνή υποστήριξη

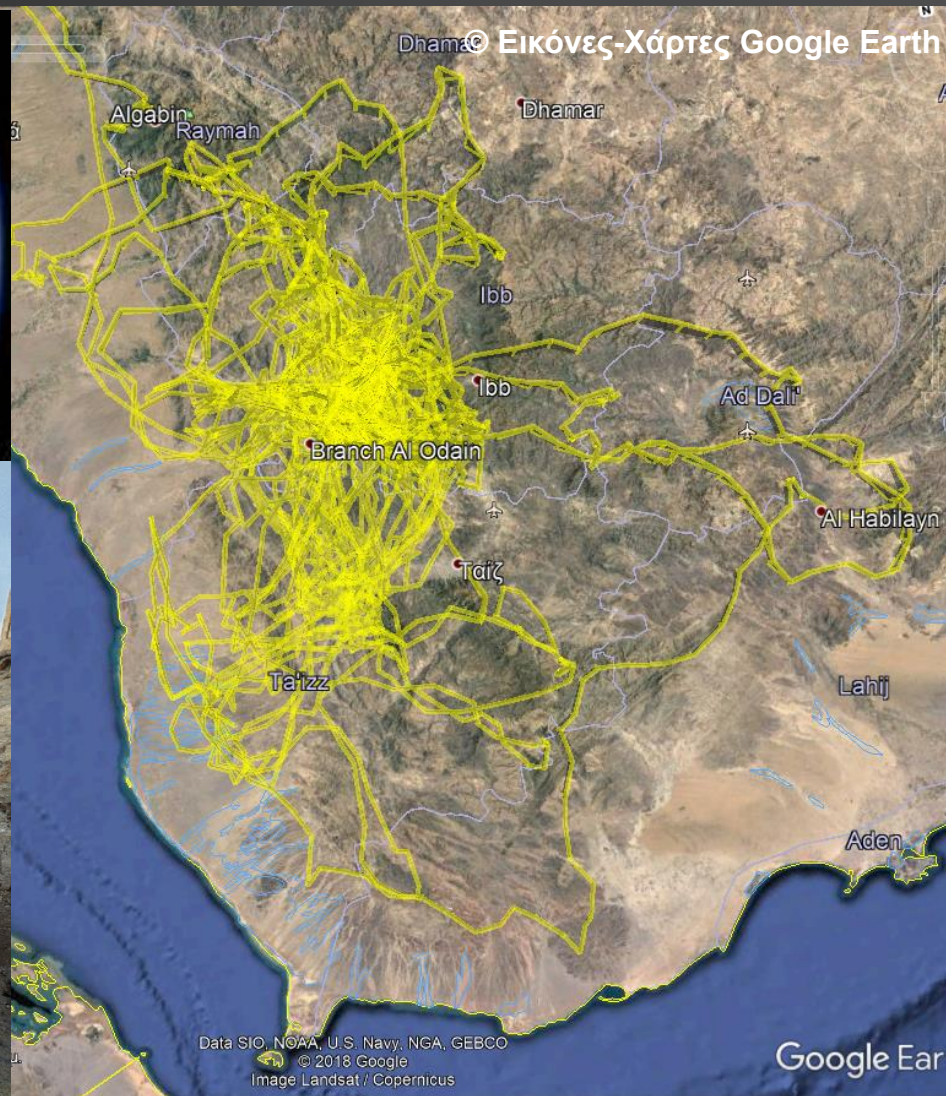
Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 17/07/2023

Αποτελέσματα: Ο «Αλέξης» πέρασε το πρώτο διάστημα στα Ακαρνανικά όρη και μέχρι το τέλος του καλοκαιριού του 2017 στην καρδιά της Πίνδου (Τζουμέρκα, Περιστερί, Όρη Βάλτου, Άγραφα κτλ.), ταξιδεύοντας κάθε μέρα σε αναζήτηση τροφής, σε έκταση 9.342 τετρ.χλμ., την μεγαλύτερη στα Βαλκάνια.

Αποκαλύπτεται έτσι μια νέα αποικία στην Εμπεσσό καθώς & ότι τα όρνια της Δυτικής Ελλάδας καλύπτουν καθημερινά ακόμη και 500 χιλ./ημέρα (!) οπότε είναι αδύνατη η προστασία τους χωρίς την συνεργασία δεκάδων φορέων & την υποστήριξη καινοτόμου τεχνολογίας

Αποτελέσματα: Ο «Αλέξης» ξεκίνησε ένα επικό ταξίδι, φτάνοντας τελικά, 1 μήνα αργότερα, στην YEMENH!!

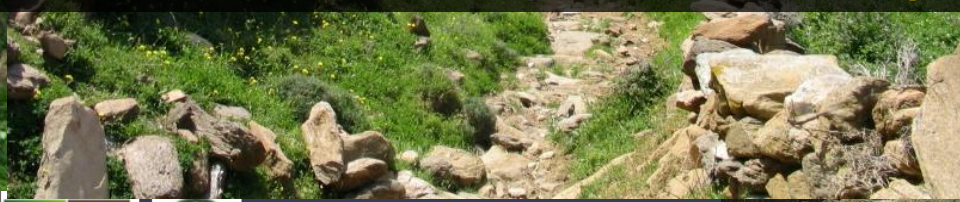
Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 17/07/2023

Τα αγροτικά τοπία της Υεμένης, θυμίζουν έντονα τα πολιτισμικά τοπία της ελληνικής υπαίθρου, όπου διάσπαρτοι οικισμοί εναλλάσσονταν με βοσκοτόπια και καλλιέργειες σε αναβαθμίδες.

Τοπία των κυκλάδων (π.χ. Νάξος) όπου υπάρχουν ακόμη όρνια

Η διακρατική συνεργασία είναι ακρογωνιαίος λίθος για την διατήρηση του είδους στο μέλλον

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 7/07/2023

Έτσι διοργανώθηκε ένα διεθνές συνέδριο το 2018 σε συνεργασία ΥΠΕΝ-Δασαρχείο Μεσολογγίου & τον Φορέα Διαχείρισης Λιμν. Μεσολογγίου & Ακαρνανικών Ορέων για την χάραξη στρατηγικής: συμμετείχαν 46 εισηγητές με 35 παρουσιάσεις από 27 οργανισμούς & 9 χώρες

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 17/07/2023

Αποφασίσθηκε η ετήσια **επανάταξη** 3-6 όρνιων από Κέντρα Περίθαλψης σε πειραματικό κλωβό εγκλιματισμού, **όλα** **μαρκαρισμένα** με **δορυφορικούς** **πομπούς** για **την** **ενδυνάμωση** **του** **τοπικού** **πληθυσμού** και **την** **ανίχνευση** **πιθανών** **δηλητηριασμένων** **δολωμάτων**.

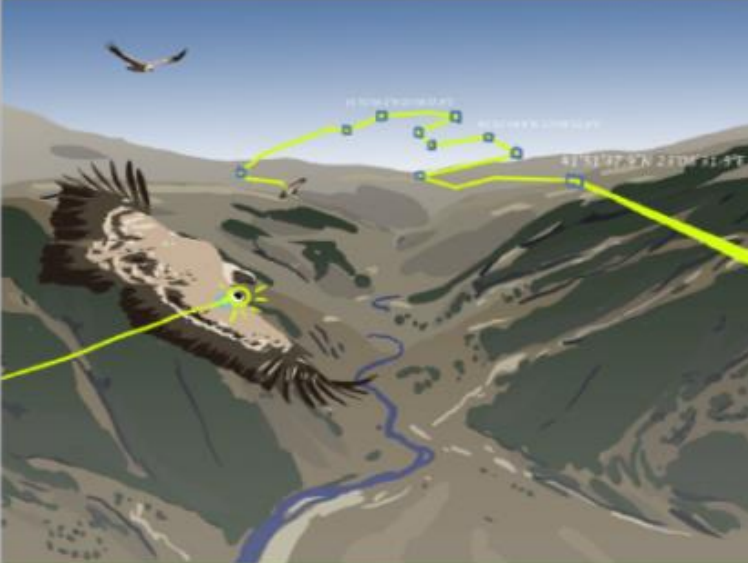
Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών: Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 07/07/2023

Σκοπός ήταν να λειτουργήσει πειραματικά το Δασαρχείο Ιωαννίνων

ως άτυπος πειραματικός «κόμβος ταχείας ανταπόκρισης» των Δασικών Υπηρεσιών

στην βόρεια και δυτική Ελλάδα για την εφαρμογή της σχετικής Υ.Α. για τα δηλητηριασμένα δολώματα

Emilian Stoynov, Hristo Peshev, Atanas Grozdanov

Early warning system for wildlife poisoning,
using intensive GPS tracked vultures as detectives

Fund for Wild Flora and Fauna
2018

BRIGHT FUTURE FOR THE BLACK VULTURE
VULTURES BACK TO LIFE (VIBANTINGARI)

Home News Programs Projects Publications GPS tracking About us Vills Fauna

Export and implementation of an early warning system for wildlife poisoning with vulture tracking with GPS transmitters

admin Wednesday March 11th, 2020 Uncategorized

The FWFF shared experience and supported the introduction of the system in Mesolongi, Greece, one of the most important griffon vultures areas in the Balkans where individuals from all over the peninsula overwintering.

© Hristo Peshev/FWFF

Following the catastrophic incident of poisoning of the Griffon Vulture colony in the region of Mesolongi in Greece in February 2020 (see here: <https://www.fwff.org/BG/mass-poisoning-of-vultures-in-neighboring-greece/>) The Fund for Wild Flora & Fauna (FWFF) took part in

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 07/07/2023

Η μέθοδος απαιτεί την συνεχή επιτήρηση των δορυφορικά μαρκαρισμένων όρνιων,
 και την άμεση ειδοποίηση και καθοδήγηση των ομάδων πεδίου
 (Δασικών υπαλλήλων, σκύλων ανίχνευσης κοκ)
 ώστε να βρεθούν στο χώρο του εγκλήματος το ταχύτερο δυνατόν.

Figure 10. The Canine Team is visiting the place following the coordinates sent from the Alarmist and makes an intensive search for dead animals and baits. If relevant the Team provides the signal to competent authorities, depending on the find.

Although only three griffon vultures corpses were found in total, in that case, it is very much likely that in the radius of 5 km or more (as in the Knežka Gorge case) in an extremely rugged terrain quite some more may remain hidden.

For a year and a half now, 16 griffon vultures were and are still tracked in this intensive way in one LIFE project covering almost all of the Balkan vulture ranges (Vultures back to LIFE 2017, 2018). In the Eastern Rhodopes (one of the main vulture ranges in mainland Balkans) other fifteen griffon vultures are now employed as "poison detectors" in another LIFE project (Rewilding Europe 2017). Although more than 50 checks in the field were done and only one case of poisoning was detected so far, the introduction of this method is a breakthrough in the fight against poisoning in the Balkans and should be employed permanently and widely in vultures' conservation practice.

Name	S/N	Status	Last GPS date	Next GPS date
G. fulvus 1	30	OK		
G. fulvus 2	86	SK		
G. fulvus 3	93	OK		

Figure 6. The reason the griffon vultures to be attracted somewhere could be dead animal due to disease or depredation, or poached animals and or poison incident or a bait. All cases deserve attention from local conservation managers.

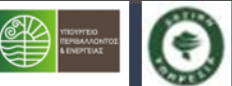

Figure 11. Depending from the find and the case, the relative authorities are informed - police in case of a crime or forestry service and/or environmental inspectors if crime is not suspected.

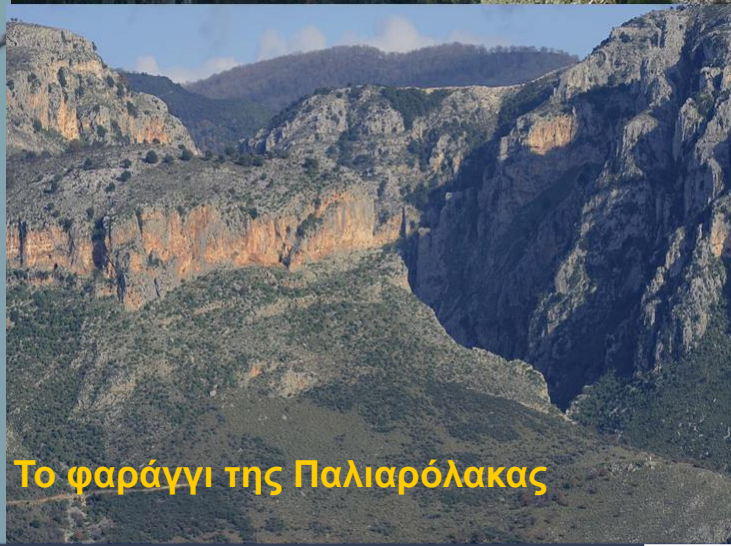
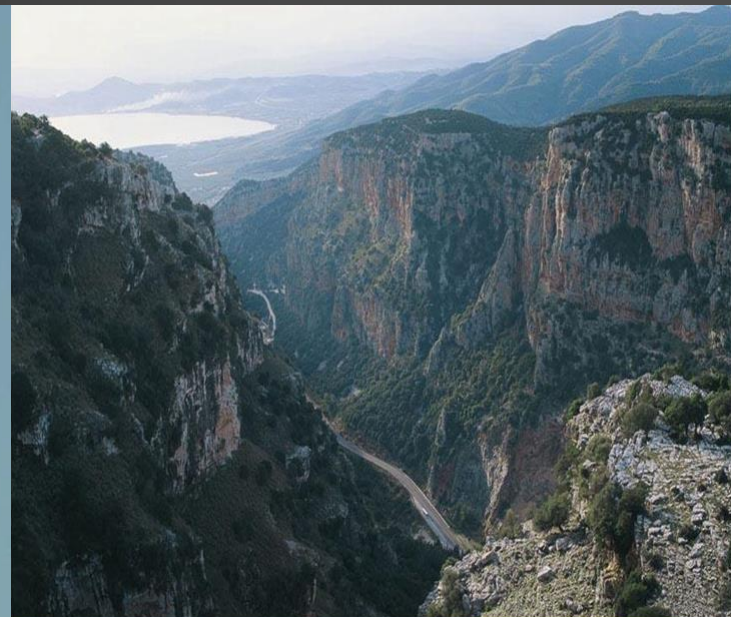
Figure 12. Depending from the find and species involved, a specific protocol is implemented and all relevant information is collected and set in data base.

BRIGHT FUTURE FOR THE BLACK VULTURE
 Rewilding Europe

BRIGHT FUTURE FOR THE BLACK VULTURE
 Rewilding Europe

Το φαράγγι της Παλιαρόλακας στο Μεσολόγγι επιλέχθηκε ως χώρος επανένταξης, καθώς, πολύ κοντά στο φαράγγι της Κλεισούρας <5 km ήταν η νοτιότερη αποικία όρνιων στην Δ.Ελλάδα με ιστορικό περιοδικής χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων

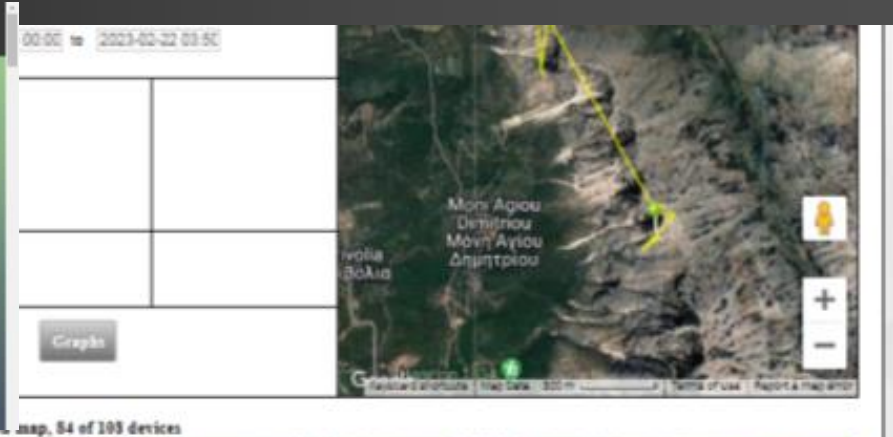
Το φαράγγι της Παλιαρόλακας

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 07/07/2023

Με κωδικούς που δόθηκαν από το πρόγραμμα Life-Balkan Detox παρακολουθούμε πλέον καθημερινά και συντονίζαμε τις σχετικές δασικές και άλλες υπηρεσίες στην Δυτική Ελλάδα εδώ και 8 έτη!

Griffon Vulture GPS Movements

Homepage ▸ Pages ▸ Griffon Vulture GPS Movements

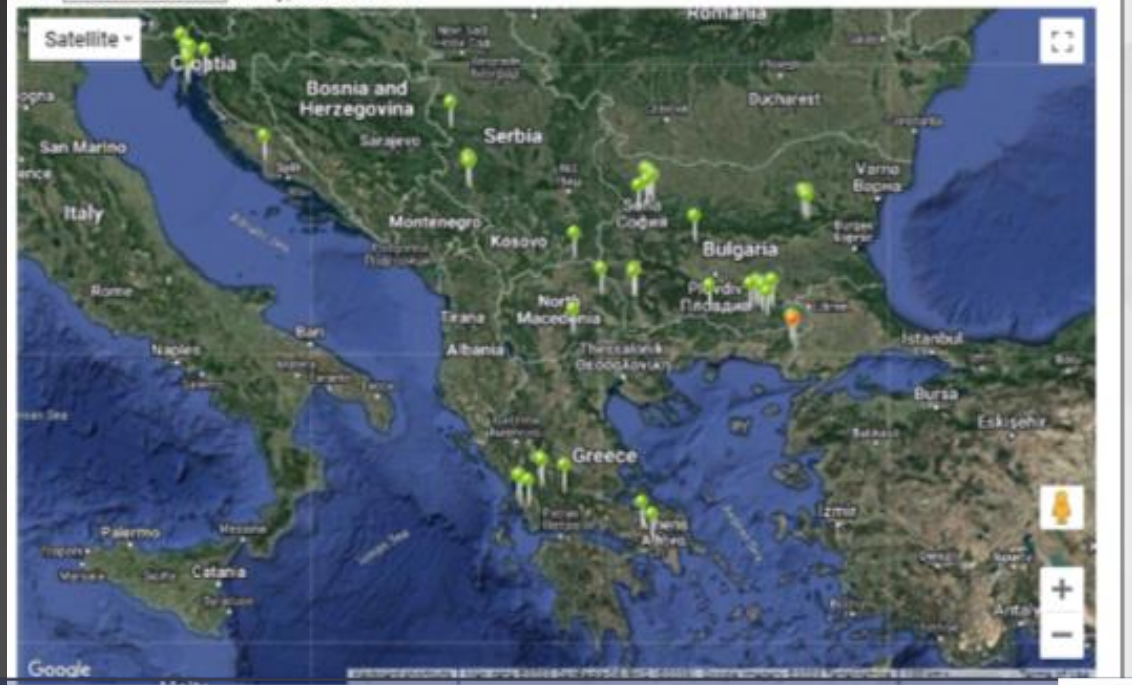

Δασαρχείο Καρδίτσας: Περισυλλογή νεκρού όρνιου

by dasarxeio on 06/06/2021 • (0)

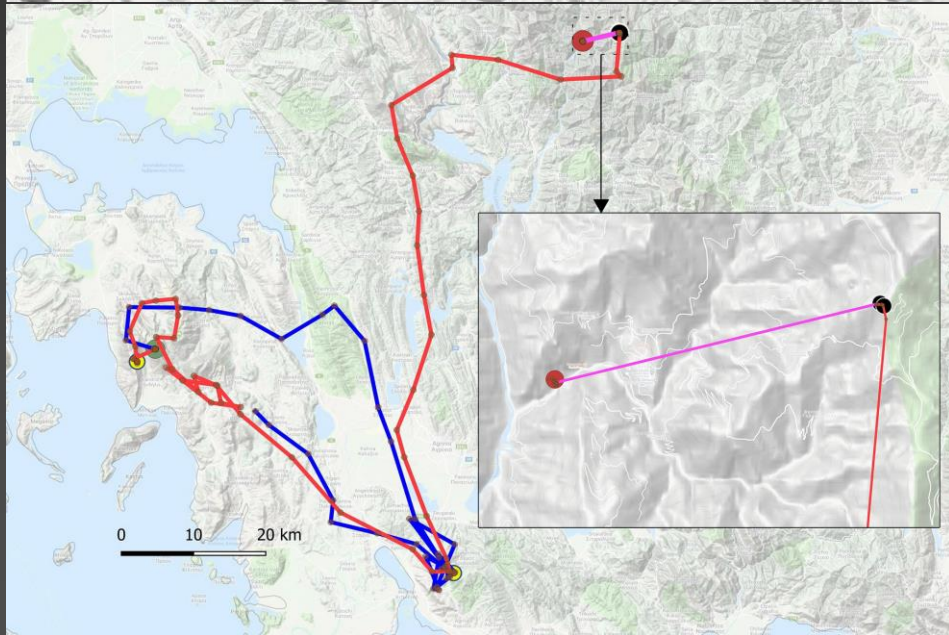
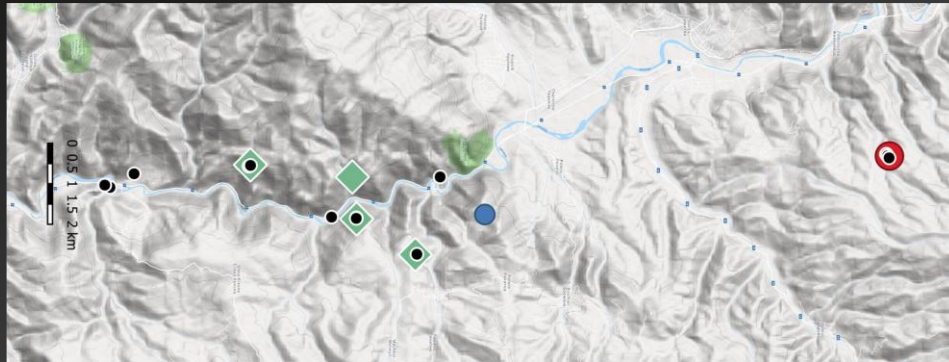

Ένα νεκρό νεοόρνιο, πιθανότατα θύμα βολφοτοξίας, παρατηρήθηκε στην περιοχή...

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών: Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 07/07/2023

Αποτελέσματα: τα δηλητηριασμένα όρνια δεν πεθαίνουν ακαριαία και όλα μαζί αλλά απομακρύνονται από το δηλητηριασμένο δόλωμα το οποίο μπορεί να λειτουργεί για πολλές ημέρες. Υπολογίζεται ότι περίπου **20 & 40** όρνια χάθηκαν σε ένα μόνο συμβάν στην Βουλγαρία- **13 τουλάχιστον στο Μεσολόγγι το 2018!**

Forensic Science International: Animals and Environments 2 (2022) 100012

Contents lists available at ScienceDirect

ELSEVIER Forensic Science International: Animals and Environments journal homepage: www.elsevier.com/locate/bsfr

GPS tracking data relates vulture mortality due to acute intoxication at a considerable distance from the site of poisoned bait consumption

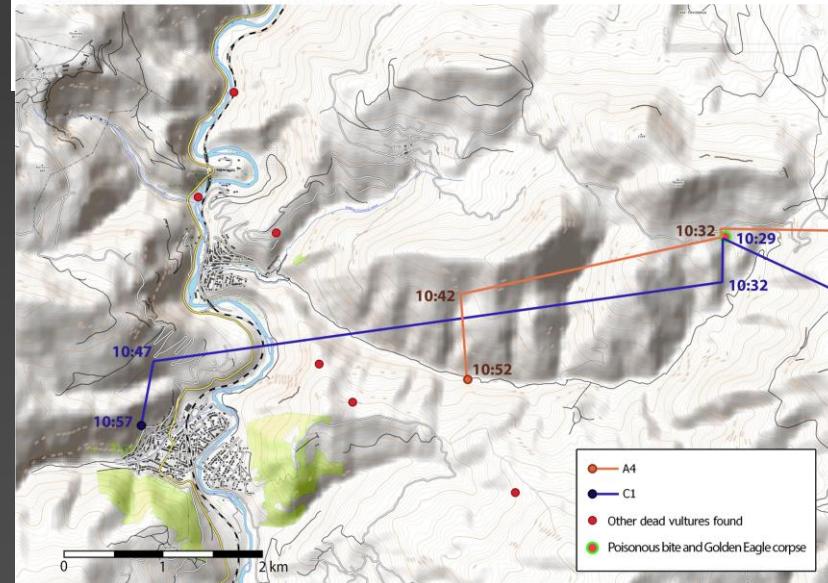
Hristo Peshev^{a,b,c,d}, Emmanil Mitrevichin^b, Georgi Stoyanov^{c,d}, Atanas Grozdanov^e, Emilian Stoyanov^{a,b,d}

^aUnit for Wild Birds & Bees, 49 km Villavieja Str., Office 507, P.O.Box 78, Biharska Gora, Bulgaria

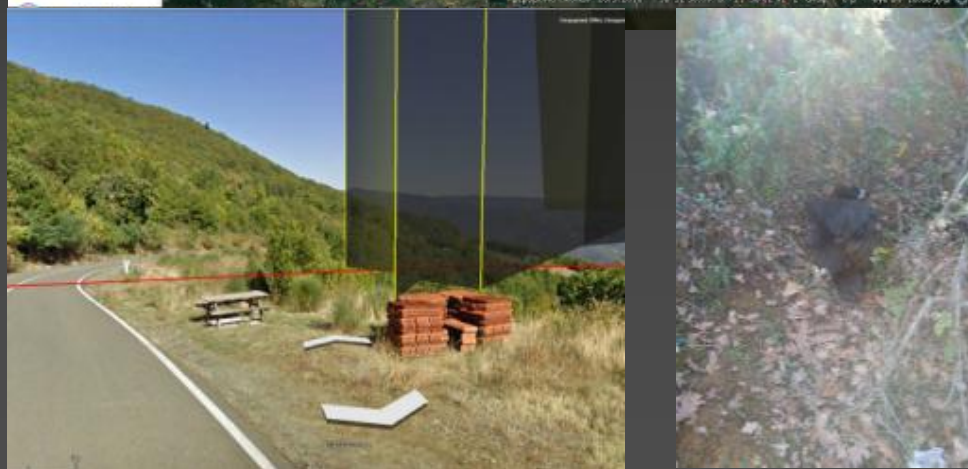
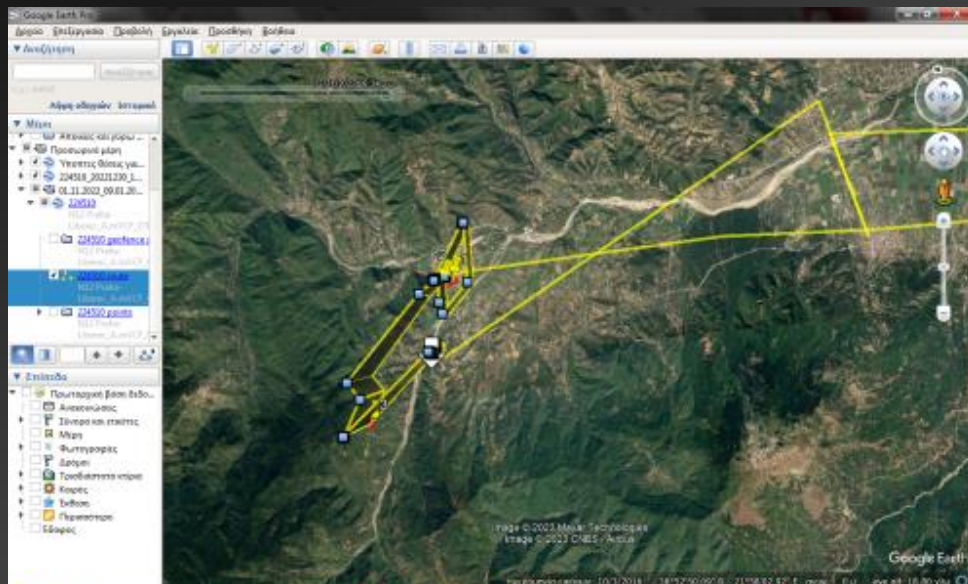
^bSouth West University "Apostol Pava" - Faculty of Mathematics and Natural Sciences, Department of Geography, Biology and Environmental Protection, Biharska Gora, Bulgaria

^cUnit of Phytotherapy, Sofia, Bulgaria

^dDepartment of Zoology and Anthropology, Faculty of Biology, Sofia University "St. Kliment Ohridski", 4 Dragan Todorov Blvd, Bulgaria

Με τον παραπάνω τρόπο έχουμε χειριστεί πάνω από 10 υποθέσεις μειώνοντας το χρόνο ανταπόκρισης από 3 μέρες σε > 10 ώρες, χρόνο ρεκόρ που πετύχαμε στις 31-12-2022, αφού μετά από ειδοποίηση την προηγούμενη ο Δασάρχης Σπερχειάδας μαζί με τον θηροφύλακα της περιοχής και εθελοντές κατάφεραν να βρουν έναν νεαρό μαυρόγυπα ακόμη ζωντανό (αν και πέθανε αργότερα) και να τον στείλουν για τοξικολογικές εξετάσεις χωρίς να βρεθεί άλλο νεκρό ζώο στις ύποπτες θέσεις προσγείωσης.

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 17/07/2023

Εδώ ζούμε
Natura 2000

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)

Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τρία πτηνοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες): Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*), Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*)
Παραδοτέο Δράσης Α.1

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
Φεβρουάριος 2021

Ταυτόχρονα δημοσιοποιούμε τις δράσεις για την ενημέρωση υπαλλήλων και του κοινού, συμμετέχουμε στις ετήσιες απογραφές και συνεργαζόμαστε με τα σχετικά προγράμματα Life-Φύση (π.χ. «Η επιστροφή του Ασπροπάρη», «A=Life-AMYBEAR» «Life-IP» κ.τλ.) !

Το «όρνιο – μάρτυρας» με το όνομα «Κέλλυ» τελικά πλήρωσε με την ζωή της

by dasarxelo on 06/11/2020 • (1)

Θα υποόσσει η απώλειά της να σταματήσει το νεφικό

Αποτελέσματα Η ανάλυση των πτήσεων προσδιόρισε τις περιοχές προτεραιότητας για την ανίχνευση δηλ. δολωμάτων στα Βαλκάνια («**Ασφαλείς Ζώνες για τους Γύτες**» / Vulture Safe Zones) για άμεση εφαρμογή Τοπικών Σχεδίων Δράσης

Biodiversity Data Journal 9: e71100
doi: 10.3897/BDJ.9.e71100

Research Article

New insight into spatial ecology of Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) on the Balkans provides opportunity for focusing conservation actions for a threatened social scavenger

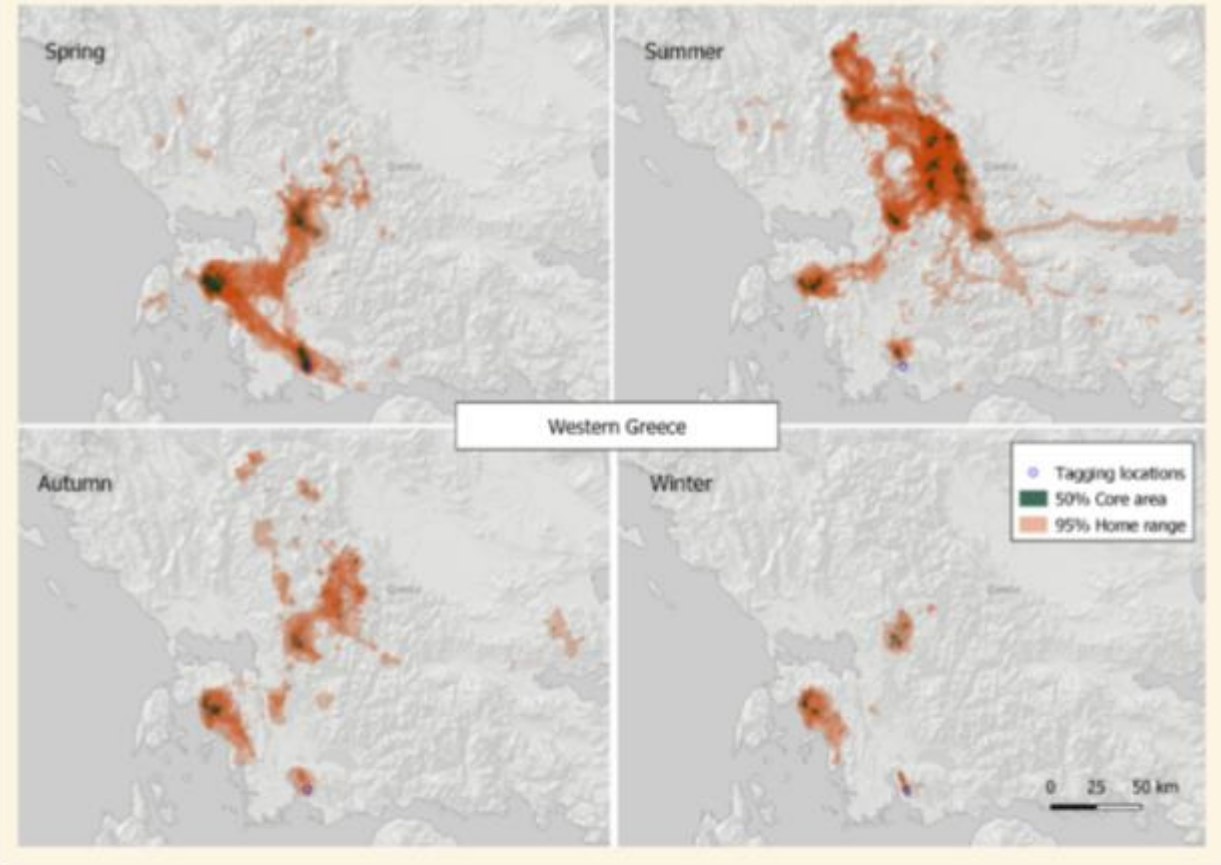
Hristo Peshev^{1,2}, Atanas Grozdanov¹, Elena Kmetova-Biro^{3,4*}, Ivelin Ivanov⁵, Georgi Stoyanov⁶, Rihos Tsiakiris⁷, Simeon Marin⁸, Saba Marinković⁹, Goran Sučić¹⁰, Emanuël Lisichanets¹, Ivana Hribšek¹¹, Zoran Karić¹², Sven Kapelj¹³, Lachezar Bonchev¹⁴, Emilian Stoyanov¹⁵

¹ Fund for Wild Flora & Fauna, 40 Ivan Mihaylov Str., office 327, 1112 Blvd 19, www.fwf.org, jom@fwf.org, Wapenvogel, Bulgaria
² South-West University, "Neofit Rilski", Faculty of Mathematics and Natural Sciences, Department of Geodesy, Ecology and

Home ranges (95% and core areas (50%), identifying the Griffon Vulture key zones on the Balkan Peninsula.

Part of: Peshev H, Grozdanov A, Kmetova-Biro E, Ivanov I, Stoyanov G, Tsiakiris R, Marin S, Marinković S, Sučić G, Lisichanets E, Hribšek I, Karić Z, Kapelj S, Bonchev L, Stoyanov E (2021) New insight into spatial ecology of Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) on the Balkans provides opportunity for focusing conservation actions for a threatened social scavenger. Biodiversity Data Journal 9: e71100. <https://doi.org/10.3897/BDJ.9.e71100>

Seasonal home ranges in the Western Greece Griffon Vulture key zone.

Part of: Peshev H, Grozdanov A, Kmetova-Biro E, Ivanov I, Stoyanov G, Tsiakiris R, Marin S, Marinković S, Sučić G, Lisichanets E, Hribšek I, Karić Z, Kapelj S, Bonchev L, Stoyanov E (2021) New insight into spatial ecology of Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) on the Balkans provides opportunity for focusing conservation actions for a threatened social scavenger. Biodiversity Data Journal 9: e71100. <https://doi.org/10.3897/BDJ.9.e71100>

Αποτελέσματα: Η χαρτογράφηση των πτήσεων και διανυκτέρευσης των όρνινων οδήγησε στον ορισμό των **κρίσιμων ενδιαιτημάτων** & δημιουργήθηκαν οι πρώτοι **«χάρτες ευαισθησίας»** για τα όρνια στην νότια Ελλάδα

- Αιολικά άδεια λειτουργίας
- ▨ Βασική περιοχή (Core area 73-78% BBMM) επιβίωσης
- ▭ Περιοχή Ενδημίας (Home Range 95% BBMM)

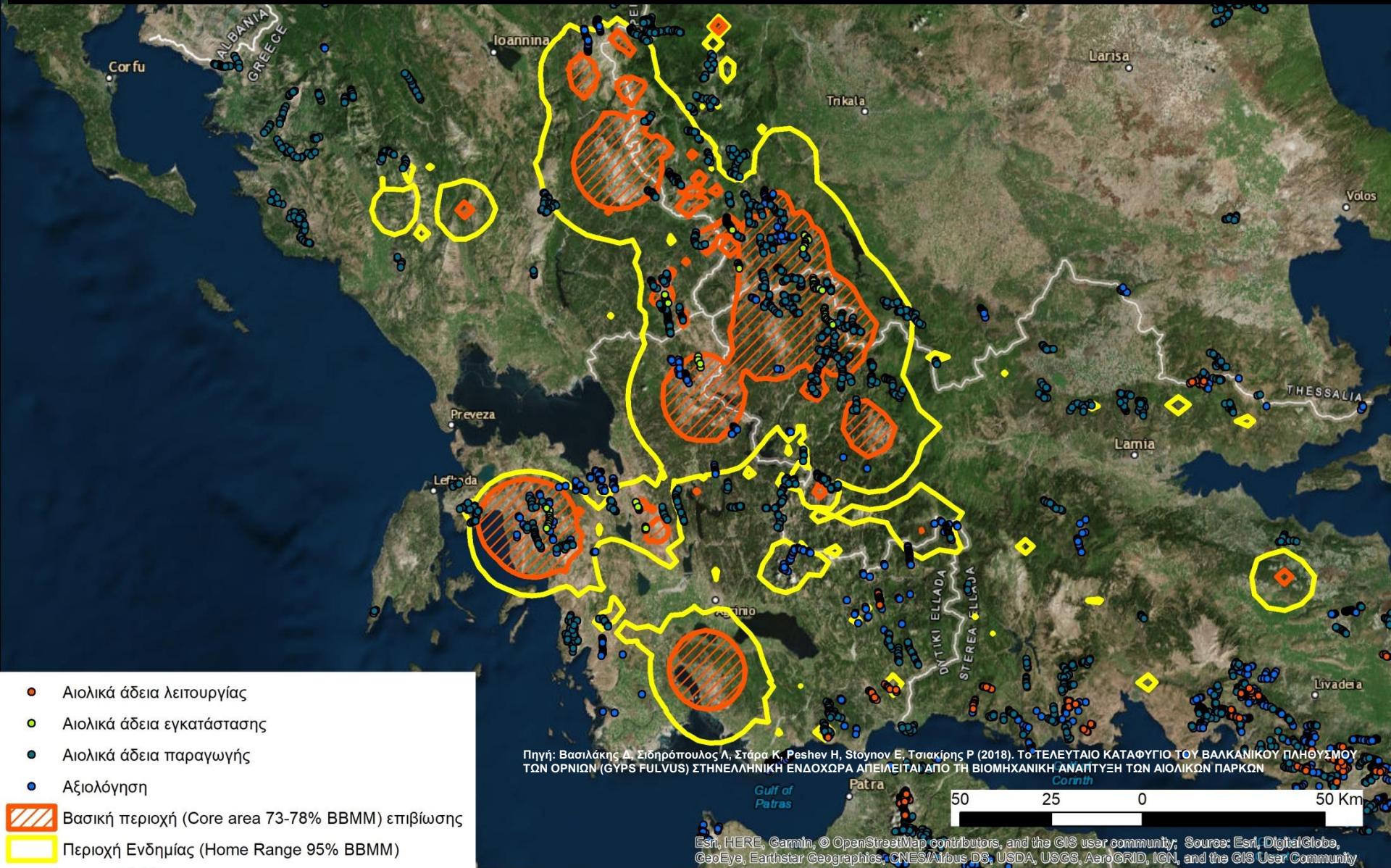
Esri, HERE, Garmin, © OpenStreetMap contributors, and the GIS user community; Source: Esri, DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AeroGRID, IGN, and the GIS User Community

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνινων στην Αιτωλοακαρνανία 17/07/2023

Συνολικά 627 ανεμογεννήτριες, (1.294 MW) Σχεδιάζονται να εγκατασταθούν στη βασική περιοχή επιβίωσης

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία

Tracking data highlight the importance of human-induced mortality for large migratory birds at a flyway scale

Juan Serratos^a, Steffen Oppel^b, Shay Rotics^{ct}, Andrea Santangeli^d, Stuart H.M. Butchart^{a, e}, Luis S. Cano-Alonso^f, Jose Luis Tellería^g, Ryno Kemp^h, Aaron Nicholasⁱ, Aigars Kalvāns^j, Aitor Galarza^k, Aldina M.A. Franco^l, Alessandro Andreotti^m, Alexander N.G. Kirschelⁿ, Alex Ngari^o, Alvaro Soutullo^p, Ana Bermejo-Bermejo^q, Andre J. Botha^r, Andrea Ferri^m, Angelos Evangelidis^s...Victoria R. Jones^a

Show more

+ Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.biocon.2024.110525>

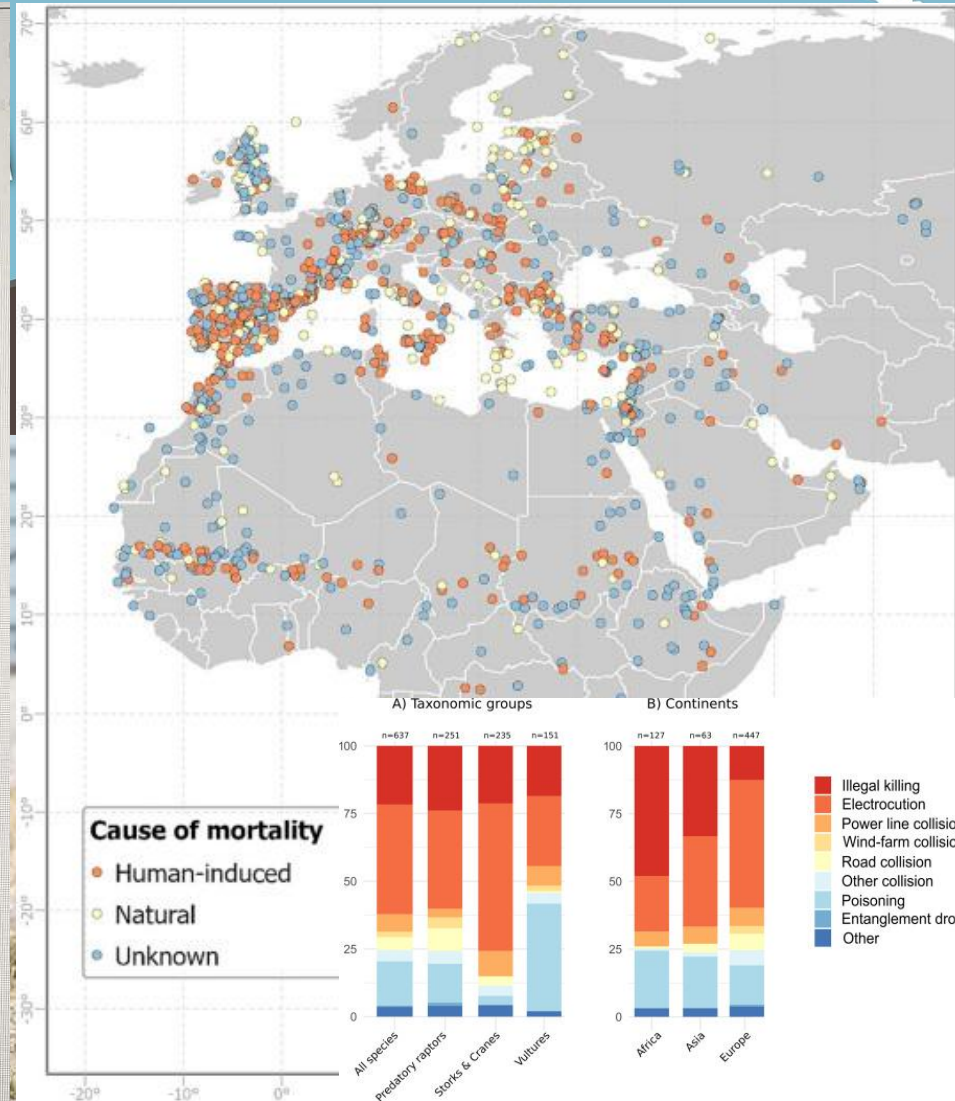
Get rights and content

Under a Creative Commons license

Open access

Abstract

Human-induced direct mortality affects huge numbers of birds each year, threatening hundreds of species worldwide. Tracking technologies can be an important tool to investigate temporal and spatial patterns of bird mortality as well as their drivers. We compiled 1704 mortality records from tracking studies across the African-Eurasian flyway for 45 species, including raptors, storks, and cranes, covering the period from 2003 to 2021. Our results show a higher frequency of human-induced causes of mortality than natural causes across taxonomic groups, geographical areas, and age classes. Moreover, we found that the frequency of human-induced mortality remained stable over the study period. From the human-induced mortality events with a known cause ($n=637$), three main causes were identified: electrocution (40.5%), illegal killing (21.7%), and poisoning (16.3%). Additionally, combined energy infrastructure-related mortality (i.e., electrocution, power line collision, and wind-farm collision) represented 49% of all

© Νίκος Μπούκας / Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία

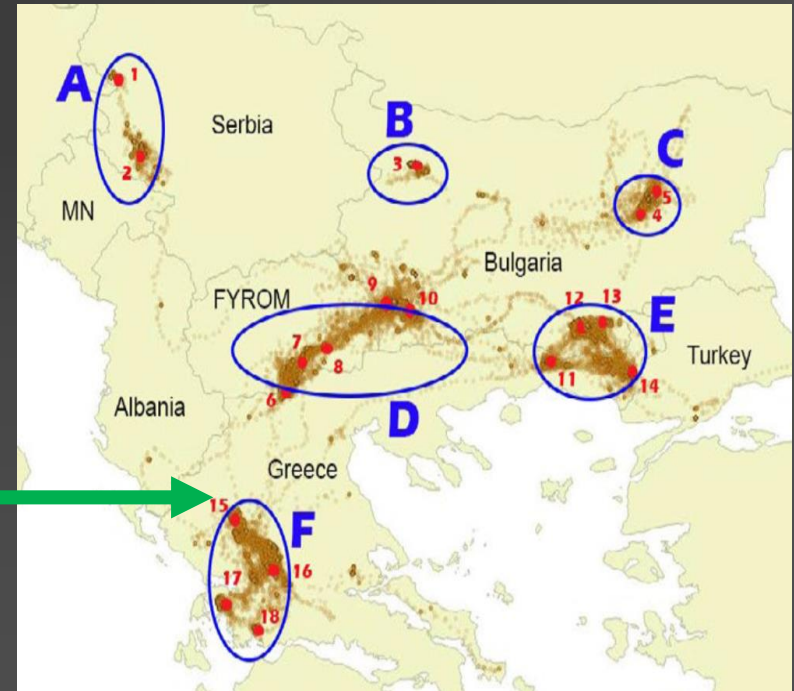
Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών: Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία

© Αποστόλης Καλαϊτάς / Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ

Συμπεράσματα της δεκαετούς δράσης: Τι χρειάζεται να γίνει στο άμεσο μέλλον;

1. Αναβάθμιση του ρόλου της Δασικής Υπηρεσίας στην διαχείριση & αποκατάσταση ειδών της πανίδας από τους ειδικούς της επιστήμονες και εξωτερικούς συνεργάτες, αλλαγή οργανογράμματος (Γραφείο Θήρας σε Τμήμα Άγριας Ζωής, Θήρας και Φυτοϋγείας)
2. Πάταξη του εγκλήματος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων, βελτίωση της νομοθεσίας & δημιουργία ειδικής ομάδας δράσης εξειδικευμένων δασικών υπαλλήλων (Wildlife Crime Task Force)
3. Αποκατάσταση της σύνδεσης μεταξύ των **6 κρίσιμων πυρήνων** εξάπλωσης των όρνιων στα Βαλκάνια, δράσεις για την εκτατική κτηνοτροφία
4. Επαναδημιουργία των αποικιών στα όρια των 6 κρίσιμων πυρήνων εξάπλωσης, που την περιοχή του Δασαρχείου Ιωαννίνων είναι:
 - 1) το φαράγγι του Αράχθου,
 - 2) τα όρη Σουλίου,
 - 3) το φαράγγι του Βίκου

Τι χρειάζεται να γίνει στο άμεσο μέλλον;

Φέτος ολοκληρώθηκε η κατασκευή ενός νέου κλωβού ενδυνάμωσης στο φαράγγι του Άραχθου από το Δασαρχείο Ιωαννίνων, οι ντόπιοι ήδη περιμένουν τις νέες αφίξεις...

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας: Η ανάγκη συνεργασίας για την ενδυνάμωση απειλούμενων ειδών:
Η περίπτωση των όρνιων στην Αιτωλοακαρνανία 17/07/2023

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οι ενέργειες αυτές υλοποιήθηκαν με πρωτοβουλίες κυρίως του Life11 NATBG000363 καθώς και με την συμβολή:

- ✓ των Δασαρχείων Μεσολογγίου, Ναύπακτου, Αμφιλοχίας, Αργινίου, Καρδίτσας, Τρικάλων, Καρπενησίου & Σπερχειάδας
- ✓ των Φορέων Διαχείρισης (Μονάδες ΟΦΥΠΕΚΑ πλέον): Μεσολογγίου-(& Ακαρνανικών Ορέων τότε) & του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων Περιστερίου κ.ο.κ.
- ✓ των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών Ηπείρου, Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας
- ✓ των πΜΚΟ ANIMA, WWF-Ελλάς, Πελαργός & Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
 - ✓ του **Αττικού Ζωολογικού Πάρκου** και τον «Πελαργό»
 - ✓ Το ίδρυμα **Mava Foundation**
- ✓ Τις οργανώσεις **Vulture Conservation Foundation**, του **FWFF & Sofia University**
 - ✓ τους Ορνιθοπαρατηρητές Μεσολογγίου